

Cyfnod Allweddol: 2

Hyd y Wers: 1 awr 30 munud

Amcan Allweddol: Deall ffynonellau allweddol llygredd aer yn yr ysgol, beth allwn ni ei wneud i ddiogelu pobl rhagddo a sut y gallwn ni gadw'n haer yn lân.

Cysylltiadau â'r Cwricwlwm Cenedlaethol:

- Sgiliau Daearyddol a Gwaith Maes: Defnyddio gwaith maes i arsylwi, mesur, cofnodi a chyflwyno nodweddion dynol a ffisegol allweddol yn yr ardal leol gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau, gan gynnwys mapiau braslun, cynlluniau a graffiau, a thechnolegau digidol.
- Gweithio'n Wyddonol:
  - Gosod ymholiadau ymarferol syml, profion cymharol a theg
  - Adrodd ar ganfyddiadau o ymholiadau, gan gynnwys esboniadau llafar ac ysgrifenedig, arddangosiadau neu gyflwyniadau o ganlyniadau a chasgliadau

Amser	Gweithgaredd	Nodiadau ac Adnoddau
10 munud	<p>Gan ddefnyddio sioe sleidiau'r cwestiynau trafod (sleidiau 1 – 4), cyflwynwch bwnc aer glân i'r myfyrwyr.</p> <p>Cwestiynau trafod:</p> <p>Pam fod aer glân yn bwysig?</p> <p>Beth sy'n rhwystro ein haer rhag bod yn lân?</p> <p>Esboniwch y byddwn yn ystod y wers hon yn edrych ar beth all rwystro'r aer yn yr ysgol rhag bod yn lân a sut y gallwn ddiogelu'n hunain rhag llygredd aer.</p>	<p>Adnodd: Sioe sleidiau cwestiynau trafod</p>
60 munud	<p>Yn y rhan hon o'r wers, bydd y myfyrwyr yn archwilio ac yn casglu data ar y ffynonellau o lygredd yn yr ysgol ac o'i chwmpas.</p> <p>Defnyddiwch y daflen wybodaeth ar ffynonellau o lygredd i drafod gyda'r myfyrwyr y mathau o ffynonellau llygredd y gallech eu gweld o amgylch eich ysgol a sut mae pob un o'r ffynonellau yn allyrru llygredd, e.e. cerbydau o bibelli ecsôst, safleoedd adeiladu'n creu llwch wrth gloddio a drilio, etc.</p> <p>Rhannwch y daflen casglu data gyda'r grŵp. Trafodwch ba ran o'r ysgol yr hoffent ei harolygu (awgrymwch edrych ar y fynedfa brysura neu ran o'r ysgol sydd agosaf at brif ffordd). Esboniwch y byddant yn casglu data ar ddwy adeg wahanol o'r dydd, anogwch y myfyrwyr i ragfynegi beth allent arsylwi arno ar yr adegau gwahanol.</p>	<p>Adnoddau: Taflen ffynonellau llygredd a chasglu data, sioe sleidiau cwestiynau trafod</p> <p>Dewisol: Arsylwch ar effaith llygredd aer mewn natur gyda'r arsylwad cennau</p>

Cyfnod Allweddol: 2

Amser	Gweithgaredd	Nodiadau ac Adnoddau
60 munud	<p>Pan fydd yr holl ddata wedi'i gasglu, gallai myfyrwyr gyflwyno'u canlyniadau mewn pictogram neu far siart. Trafodwch y rhagfynegiadau a wnaethant. A welodd y myfyrwyr y gwahaniaethau roeddent yn eu disgwyl?</p> <p>Edrychwch ar y sioe sleidiau trafod eto, gan ganolbwyntio ar y cwestiynau:</p> <p>Beth allwn ni ei wneud i osgoi llygredd aer? Beth allwn ni ei wneud i leihau'r swm o lygredd a gynhyrchwn? Beth allen ni ei wneud i leihau llygredd aer yn yr ysgol?</p>	
20 munud	<p>Heriwch y myfyrwyr i gynllunio eu Harwr Aer Glân eu hunain. Fel grŵp, trafodwch beth allai'r arwr ei wneud i'r ysgol, y ddinas a'r wlad, a hyd yn oed i'r byd.</p> <p>Mewn parau neu grwpiau, bydd y myfyrwyr yn creu naill ai drama fer neu luniau cartŵn yn dangos eu harwr ar waith. Anogwh nhw i gynnwys eu harwr yn helpu pobl a dangos iddyn nhw sut i'w diogelu eu hunain. Gofalwch eu bod yn rhannu eu dramâu a'u cartwnau gyda chynulleidfa eang i helpu i godi ymwybyddiaeth yng nghymuned yr ysgol.</p>	<p>Adnodd: Ttempld cartwnau</p> <p>Dewisol: Anogwch bawb yn y grŵp i wneud adduned gan ddefnyddio un o'n cardiau adduned.</p>
Parhaus	<p>Esboniwch y bydd ysgolion ledled y Deyrnas Unedig yn cymryd rhan yn y Diwrnod Aer Glân ar 17 Mehefin. Bydd myfyrwyr, athrawon, rhieni a'r gymuned leol yn cymryd camau i leihau ac osgoi llygredd aer.</p> <p>Anogwch y myfyrwyr i feddwl am ffyrdd creadigol a diddorol o gael myfyrwyr, athrawon, rhieni ac aelodau o'r gymuned leol i wneud adduned ar gyfer Diwrnod Aer Glân.</p>	<p>Addunedau</p> <p>Dewisol: Defnyddiwch yr holl adnoddau o'n gwefan i baratoi ar gyfer 17 Mehefin.</p>

